

KMETSKI LIST

Številka 26

Ljubljana dne 28. junija 1939

Leto XXI

Svet v dveh taborih

Svet je danes razdeljen v dva tabora, ki sta med seboj v ostrem nasprotju. Trenja med obema blokoma povzročajo stalno napetost in vznemirjenost; kajti iz diplomatske borbe, ki traja že nekaj let, se lahko vsak trenutek razvije krvavi ples — nova svetovna vojna, ki bi bila groznejša in bolj krvava, verjetno pa tudi bolj dolgotrajna mimo vseh dosedanjih.

Dvoje pojmovani

O ureditvi države se je izoblikovalo v dvoje svetovnih naziranj. Tako zvane totalitarne države pod vodstvom Nemčije, Italije in Japonske se oblikujejo po načelu voditeljstva.

Volji ene osebe

Je v njih podrejeno vse življenje, od zakonodaje do državne obrambe. Ta volja mora hkratu biti splošna ljudska volja, ne da bi izbrani ljudski zastopniki mogli o tem razpravljati. Vodja je tu istoveten z državo in z narodom. Je to načelo imperatorstva, ki v zgodovini ni novo. Že Aleksander Veliki ga je bil uveljavil v grški zgodovini, rimski imperatorji v starem rimskem imperiju, v novejši dobi pa zlasti Napoleon I.

Okrog totalitarnih držav se zbirajo razne male države in državnice, deloma iz simpatij do tega nazora samega, deloma iz praktičnih ozirov, posebno iz bojazni, da v primeru oboroženih spopadov ne bi bile pregažene.

Na drugi strani so države ljudske demokracije s Francijo, Anglijo in Ameriko na čelu.

Kakor okrog totalitarnih, tako se zbirajo tudi okrog demokratičnih držav male države iz podobnih razlogov. Po izjavi nemškega propagandnega ministra Goebelsa se zbirajo, oziroma grupirajo bloki tako, da so na strani totalitarnih sil vsi tisti, ki bi radi nekaj imeli, česar jim manjka, česar nimajo. Na strani demokracij pa so tisti, ki imajo vsega dovolj: ozemlja, surovin in tržišč, pa ne bi radi nikomur ničesar odstopili.

Za kaj gre

V vsej borbi gre na eni strani za tako zvan »življenjski prostor«, ki si ga hočejo totalitarne države priboriti za vsako ceno.

Demokracije pa na drugi strani hočejo ohraniti in obvarovati vsaka svoj imperij, ki je razširjen, kakor zlasti angleški, po vseh petih delih sveta. To je seveda težavna naloga, za katero je neobhodno potrebno ogromne množine orožja in tudi človeškega vojaškega materiala, zlasti pa zaveznikov, ki bi skrbeli za varnost ogroženih točk.

Prav spričo tega, ker je treba toliko sil, je varnost, oziroma zagotovitev varnosti tako težavno vprašanje in zaradi tega demokracije toliko popuščajo, posebno tam, kjer lahko popuste na tuj račun.

V ostalem pa gre totalitarnim državam, zlasti Nemčiji, na podlagi skušenj iz svetovne vojne prvenstveno za to, da v primeru oboroženega spopada onemogočijo vojno na dveh frontah. Strokovnjaki so prepričani, da Nemčija lahko zmaga, ako se bori samo na eni fronti, v nasprotnem primeru pa je vsa stvar dvomljiva.

Zato skuša Nemčija omejiti morebitni spor le na zapad in skuša zavarovati svoj vzhod na miren način. Odtod vedna pogajanja s Poljsko in v zadnjem času ponovni poskusi in pogajanja za miren sporazum z Rusijo.

Takisto si demokratične države prizadevajo, da v primeru vojne izbruhnejo na zapadu in vzhodu hkratu. Odtod angleško-francosko jamstvo za baltičke države, Poljsko, Romunijo in druge.

Vsa ta jedka in silovita diplomatska borba traja z vedno hujšo ostrino dalje in je danes težko z gotovostjo reči, kakšen bo nje končni uspeh.

Dosedanji poskusi

totalitarnih držav so šli vsi za tem, kako z naglico in s spretnim taktiziranjem presenetiti svet in ga postaviti od primera do primera pred izvršeno dejstvo. Tako vidimo, da je Nemčija od zasedbe Posarja, priključitve Avstrije, zasedbe Sudetov, ustvaritve protektorata na Češkem in Moravskem ter končno zasedbe Klajpede doslej še v vsem uspela. Medtem je isto taktiko uporabila Italija v Albaniji. Tudi njej je uspelo.

Slo je vse to, dokler se je imperijem zapadnih demokracij zdelo, da s tem postopanjem in s takimi spremembami niso neposredno prizadeti njihovi, zlasti angleški in francoski življenjski interesi. Kasneje se je povečala napetost, ki prav zadnji čas razburja svet.

Rusija

Končno se je Anglija odločila za pogajanja z Rusijo in si angleška in francoska diplomacija na vso moč prizadevata, da pogodbeno pritegneta Rusijo v svoj blok.

Škoda po poplavalah

Trikrat je že letos zadela nesreča našega kmeta. Trikrat so strahovite poplave uničevale travnike in polja, hiše in hleve, živež in orodje. Prelepe in plodne doline so bile čez noč spremenjene v jezera. Vrhovi dreves in strehe hiš so štrlele iz vodne gladine. Okrog 50 milijonov dinarjev je ocenjena škoda.

Tam, kjer se je naš mali kmet trudil od zore do mraka, tam kjer je s svojim znojem zalival skopo grudo, tam je drvela umazana voda, odnašala skromno rodovitno prst in donašala neplodno rujavo blato, pomešano s peskom in kamenjem. Na mah je bilo spremenjeno upolno pričakovanje v obup in praznino. Številne kmetijske družine so ohranile golo življenje, vse drugo je bilo uničeno v blatu in kamenju.

Star slovenski pregovor pravi, da je voda hujša od ognja. Požar se omeji ali pogasi. Zadele le malo število hiš in zgradb. Največkrat se omeji nesreča le na enega posestnika. Proti ognju so organizirane cele armade gasilcev z dragimi in tudi učinkovitimi pripomočki. Skoro ni vasi, gotovo pa ne občine brez gasilske čete, gasilskega doma, brez ročnih in danes že večinoma motornih brizgaln. Vso to človekoljubno organizacijo so postavili na zakonito podlago in ji zavarovali denarne dohodke. Za primer požara stoje na razpolago prizadetim do vseh podrobnosti organiziran velekapital zavarovalnice. Čeprav niso zavarovalnice take, kakor si jih žele kmetje, vendar je v največji sili prva, čeprav zelo skromna pomoč zagotovljena.

Poplavljenji vsega tega pogrešajo. Navezani so samo na milost drugih in dobro voljo ljudi.

Voda je hujša od ognja. Vode ni mogoče omejiti, niti preprečiti. Nobena organizacija ni ustanovljena, ki bi nesrečo odstranjevala ali

zmanjševala. Z ničemer ni preskrbljeno, da bi se poplavljenec pomagal. Komur voda uniči hišo, živež, obleko, orodje ali druge naprave, je brez pomoči in brez kakršnega koli zavarovanja. Nihče se zanj ne zmeni. Ako poplava uniči travnike in polja, je kmet v vsem obupu prepuščen sam sebi. Samo milost in dobrota ljudi mu stojita ob strani. Pomoč, izvirajoča od tega, je pa seveda spričo revščine, ki vlada po vsej deželi, vse prej kot zadostna.

V Rusiji so imeli postavbo in tudi sedaj je menda taka odredba v veljavi, da morajo imeti pokrajine v posebnih shrambah spravljeno pšenico za enoletno potrebo dotičnega prebivalstva za primer suše. Suša je namreč za ruskega kmeta slična nevarnost in nesreča kakor za našega poplava.

Smatramo, da bi se moralo tudi pri nas takoj in brez odloga ustanoviti milijonski poplavni fond, ki bi nudil potrebno pomoč za seme, uničene kmetijske pridelke, zgradbe in orodje nesrečnim poplavljencom.

Ob vsaki poplavi čujemo pritožbe prizadetih kmetov, da bi bilo potrebno regulirati hudoournike, potoke in reke. Vse premalo, ponekod pa nič še ni bilo storjenega v tem pogledu.

Vprašanje zavarovanja zoper poplave je pri nas neznana stvar. Živimo, kakor da bi nikdar o poplavalah ničesar ne slišali, kaj šele pretrpeli.

Toda to so najbolj pereča gospodarska in socialna vprašanja naše vasi.

Najvernejši glasnik slovenskega podeželja je že dvajset let Kmetški list. Prijatelji, odprite mu vrata v vsako pošteno kmetško hišo!

Vidov dan - kmetski dan

Pred pet sto petdesetimi leti se je odigrala na Kosovem polju krvava žaloigra. Srbska vojska je bila poražena in s tem ves srbski narod pahnen v suženjstvo za dolgih pet sto let!

Vso to dolgo mrko dobo pa narod ni nikoli izgubil vere v svoje vstajenje in osvobojenje. Vse njegovo dejanje in nehanje je bilo usmerjeno samo za dosego tega edinega ideala.

Usoda slovenskega naroda je mečno podobna usodi srbskega. Morda je v čem še bolj kruta, še bolj trpka. Naša zaslužjenost je trajala še dalj časa in naši krvoleki so nas podjarmili ne le politično, ampak tudi duhovno.

Kljub temu je naš človek, zlasti naš kmetski človek upal in verjel, da vziđe tudi njemu sonce svobode, da se mu vzdrami zarja, ki mu odpre vrata v novo dobo. In ko je prišel trenutek, slovenski kmet ni okleval niti trenutek. V bratski slogi s srbskimi in hrvatskimi tovariši se je odzval klicu, ki je oznanjal novo svobodo. Prav naši kmetski sinovi, tisti, ki so bili po zaslugi žuljev svojih staršev višje šolske izobrazbe, pa tudi oni, ki so ostali na grudi, da jo obdelujejo in negujejo, oboji so zapustili svoj krov in kot legionarji odšli v boj. Na vseh prostranih bojnih poljanah je bila s krvjo potrjena jugoslovanska kmetska enotnost, zavezništvo, ki ga ne poruši niti notranja niti zunanja sovražna sila nikdar in nikoli več. In ta vera, te žrtve so dosegle zmago, ki je skupna in enotna za vso Jugoslavijo, za vse njene dele od Triglava vse tja doli do skrajnih južnih meja naše države.

Vsa ta zemlja je sedaj naša skupna last, svetinja, orošena s trojno krvjo in zato vsem, pa se imenujmo Slovenci, Hrvatje ali Srbi, vsem enako draga in mila. In zato je ta naša zemlja nedotakljiva!

Ko obhajamo letos Vidov dan, se zavedamo in čutimo, da smo vsi boreci in stražarji skupne lasti. Dovolj je bilo gorja, dovolj ponižanja in bridkosti. Nič več nas ne sme razdvojiti, nikdar več se ne sme ponoviti, kar se je godilo v davni preteklosti.

Skupaj s srbskim in hrvatskim kmetom bo tudi slovenski kmet kakor granit stal na straži za domovino in kralja! To je njegova prisega, to je njegova poklonitev žrtvam preteklosti in silna vera v bodočnost!

Kmetska mladina v Bohinju

Bohinj je znan po vsej Jugoslaviji in že izven naših meja po svoji krasoti, ki mu jo delajo visoki skalnati grebeni, zlasti Triglav in Bogatin, ki stojita kakor dva mejnika naših meja. Še lepša točka pa je naše prelepo biserno jezero, obdano z zelenimi gozdnimi livadami in z visokimi skalnatimi grebeni, iz katerih izvira šumeča Savica. Vsak človek, ki pride v Bohinj, se počuti kakor v planinskem rajju. Bohinj obišče vsako leto na tisoče in tisoče letoviščarjev, toda med temi ne vidiš kmetsko-delavskih ljudi, izjemoma kakšnih skupnih izletov.

Bohinj ima okoli 5600 prebivalcev. Od teh je 91% kmetov. Takih kmetij, ki bi se same izdrževale, je komaj 5%. Največ se pečajo z živinorejo in gozdarstvom, kar tvori edini vir dohodkov bohinskega kmeta. Površina Bohinja in njene kulturne vrste obsegajo: od 30.600 ha površine Bohinja je komaj 12%, to je 3700 ha ornega in sečnega sveta, od teh 12% le 2% njiv. Planin in pašnikov je 27% površine, 20% je neplodnega sveta. Ostalo so gozdovi. Gozdovi so last posameznih kmetov, agrarnih skupnosti in verskega zaklada, ki mu pripada 69% gozdov, tako da na posamezne posestnike pride čisto malo.

Tudi zadržna misel je dobro vpeljana, saj ima Bohinj 9 mlekarskih zadrug, tri hranilnice in posojilnice, dve pašni, dve živinorejski zadruzi, pet kmetijskih podružnic in eno konzumno zadruzo.

V Bohinju je tudi močna kmetsko-mladinska organizacija. Društvo kmetskih fantov in deklet v Češnjici ima danes že preko 200 članov in članic. Društvo vodijo sami kmetski fantje in dekleta. Organizacija uspeva na vse delovni črti kljub temu, da ima veliko nasprotnikov. Tudi v Boh. Bistrici se je mislilo organizirati mladinsko društvo, pa mu na žalost niso bila potrjena pravila.

Da si vsi naši tovariši in tovarišice in vsi tisti, ki z nami delajo za dvig in pravice kmetsko-delavskega ljudstva, bližje ogledajo naš lep Bohinj, je društvo sklenilo na rednem občnem

zboru, da priredi letos v avgustu velik kmetsko-mladinski tabor tik ob Boh. jezeru in bi takrat tovariška društva iz vse Slovenije napravile izlet v Bohinj, da bomo skupno pokazali, kako močan je naš mladinski pokret in pa da pokažemo, da smo tukaj mi gospodarji. Ob tej priliki bomo povabili tudi brate Hrvate in brate Srbe, da jim dokažemo prijateljstvo z njimi.

Ta prireditve se bo najbrže vršila 20. avgusta t. l. Zato naprošamo že zdaj vsa tovariška društva, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev in pa da se že zdaj po malem pripravljajo za izlet v Bohinj. Podrobna navodila bomo sporočali z okrožnicami in po časopisju.

Torej tovariši in tovarišice, vsi pogumno na delo in na svidenje v Bohinju!

Kmetski sin.

Kaj pravijo?

V »Delavski pravici« razpravlja Jože Gostinčar o moči kapitalizma in kliče:

»Res, nevednost je draga reč. Močan slon, vol in konj služijo pritlikavemu človeku za udarce, ki jih od tega mnogokrat po težkem delu prejemajo kot znamenje hvaležnosti. Človek pa pravi: Kaj bi, saj je žival brez pameti. Delavec, kmet, ali si tudi ti brez pameti, ko dovoljuješ, da te v svojo osebno korist po svoje bije kapitalizem? Ali nisi močnejši od slona in konja, poleg tega pa imaš še razum in dušo? Tebi ni treba nasilja in fizičnega upora za izpremembo kapitalističnega reda, temveč samo tvoje duševne volje. Pred teboj se trese miška, a ti se je bojiš v svojo škodo. Plašiš se, kakor se plaši slon pred navadno malo miško. Spoznajmo se, pa bomo ugotovili, da je delovno ljudstvo vseh vrst moč kapitalizma!«

Na drugem mestu pa ugotavlja ista »Delavska politika« tole:

† Joca Jovanović

Na svojem agitacijskem potovanju po Južni Srbiji je nenadoma preminul šef srbskih zemljoradnikov Joca Jovanović.

S svojim prijateljem dr. Tupanjaninom sta dospela v starodavni Ohrid. Na konferenci zemljoradniških pristašev je prvi govoril Jovanović. Med govorom mu je postalo slabo in kmalu se je zgrudil mrtev, zadet od kapi.

Njegovo truplo so prepeljali v Beograd, kjer se je vršil pogreb pretekli četrtek ob navzočnosti ogromnega števila naroda in predstavnikov vseh opozicijskih političnih skupin.

Joca Jovanović je bil politik in diplomat. Bil je član predvojne srbske vlade in dolgoletni poslanik kr. Srbije na Dunaju, v Londonu in v Ameriki.

Slovenci se ga dobro spominjamo iz plebiscitne dobe na Koroškem. Bil je predstavnik naše države v plebiscitni komisiji in se je z vso vne- mo in znanjem zavzel za slovenske ljudi in naše skupne interese.

Glavni odbor zemljoradniške stranke je objavil osmrtnico, v kateri pravi, da je Jovanović umrl v službi naroda.

»V tem pogledu (namreč glede socialne pravičnosti — op. ur.) se je grobo pregrešilo opekarniško podjetje »Opeka«. Lastnik tega podjetja je Ljudska posojilnica v Ljubljani. — Ko je »Opeka« letos pričela obratovati, ni hotela sprejeti nazaj tovarišice Tome Frančiške. Tudi intervencija Delavske zbornice pri upravnem odboru Ljudske posojilnice je bila brezuspešna. Niti niso navedli upoštevanja vrednega vzroka.«

»Nova Riječ«, ki izhaja v Zagrebu, pravi, da je sodišče v Petrogradu obsodilo nekega mesarja iz okolice, ker je lansko leto 11. decembra dvakrat volil listo dr. Milana Stojadinovića. Neki nadzornik cestnih pometačev je sam priznal, da je volil dr. Stojadinovićevo listo 18krat, ker mu je bilo tako zapovedano in da je rekel, da je svoj prvi glas oddal opozicionalcu Ljubi Davidoviću, ostalih 17 pa dr. Stojadinoviću.

Povedati ve tudi to, da so kmetje v neki vasi v poreškem srezu po dolgotrajnem posvetovanju sklenili znižati šolskemu slugi mesečno plačo od 200 na 150 dinarjev, češ, da hočejo olajšati budžet državi, ker da bo potem država, ko bo morala manj plačevati, prav gotovo lahko znižala kmetom davke.

Doma in drugod

Kralj na počitnicah

Na Primorju so nastopili krasni dnevi. Nj. Vel. kralj Peter II. se uspešno posveča sportu, ki mu je posebno pri srcu: ribolovu. S svojimi tovariši se vozi na motornem čolnu »Ajkulic« ribarit. Sam ravna motorni čoln. Ulovil je s tovariši že bogat plen. Ribiči navdušeno pozdravljajo mladega kralja. Poleg Miločera je hribček Polje, na katerem je sklenil Nj. Vel. kralj Peter II. postaviti svojo novo poletno rezidenco.

Razmere v JRZ

V ponedeljek 19. t. m. je zasedal odbor kluba nar. posl. JRZ, ki mu je predsedoval minister brez listnice g. Vojko Cvrkić. Na seji je imel daljši govor tudi predsednik vlade g. Dragiša Cvetković o političnem položaju. Po njegovem poročilu se je obravnavala interpelacija, ki jo je vložil bivši predsednik vlade in predsednik JRZ g. dr. Milan Stojadinović s svojimi prijatelji. Klubski odbor nar. posl. JRZ je smatral, da je Stojadinovičeva interpelacija naperjena proti politiki vlade Dragiša Cvetkovića in njegovemu prizadevanju za sporazum s Hrvati in da je s tem močno kršena strankina disciplina. Zaradi tega je soglasno sklenil predlagati širšemu odboru kluba, da se izključijo naslednji poslanci, ki so podpisali interpelacijo: Momčila Jankovića, dr. Nika Novakovića, dr. Vlado Matošića, prof. Jana Radulovića, inž. Svetolika Stankovića, Gjurro Mitrašinića, Gjurro Jankovića, Panto Jovanovića, Dobrivoja Stošovića, dr. Ljuba Popovića, Dragomira Stojadinovića, Vladimira Kazimirovića, Nikolo Kabalina, dr. Milana Stojadinovića, Cvetka Jeličića, Krsto Novakovića, Dragutina Matovića, Ilijo Popovića, Cvetka Zotovića in Dragomira Samokresovića. V smislu sklepa klubskega odbora z dne 9. t. m. niso člani stranke in ne morejo biti člani poslanskega kluba ti-le narodni poslanci: Adam Marin, Stevan Radjenović, dr. Bogdan Stopar, dr. Lavoslav Hanžek, Miloš Vidaković, Ante Kovač, Josip Cvetić in Zvonimir Čelković. Klubski odbor narodnih poslancev JRZ poziva glavni odbor stranke, da ukrene vse potrebno glede situacije v stranki in v strankinih organizacijah vseh onih poslancev, ki so ali bodo prenehali biti člani kluba JRZ in to so poleg gori imenovanih še dr. Branko Kaludjerčić, Milan Mijić, dr. Jovan Mijušković in Gjurro Stanković, ki so že prej izstopili iz kluba ali bili iz njega izključeni. — Vsi imenovani poslanci so ožji pristaši bivšega ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića.

Ostali poslanci, ki so tudi podpisali interpelacijo, a za sedaj še niso bili predlagani za izključitev iz kluba, bodo prišli na vrsto, kakor hitro se bo utrdila njihova odgovornost.

Seja predsedstva JNS

V četrtek 22. junija se je vršila v Beogradu seja predsedstva Jug. nac. stranke.

Dr. Maček

se je vrnil iz Kupinca, kjer je nekaj dni preživel na odmoru, v Zagreb. Takoj po povratku je imel sestanek s svojimi ožjimi prijatelji inž. Avg. Košutićem in dr. Subašićem.

Proslava 60letnice dr. Mačka

V Zagrebu se je ustanovil odbor za proslavo 60letnice predsednika HSS dr. VI. Mačka, ki bo dne 16. julija. Na predvečer bo po Zagrebu velika bakljada. Drugo jutro se bo formirala povorka, ki bo defilirala mimo dr. Mačka.

Jubilant bo stal na balkonu doma Gospodarske sloge.

Dr. Kramer v Kupincu

Na poti v Beograd na sejo glavnega odbora JNS se je peljal g. dr. Albert Kramer v Kupinac, kjer je obiskal dr. Mačka in se z njim dve uri razgovarjal o perečih političnih vprašanjih.

JRZ in staroradikali

Gotovi krogi iz JRZ si zelo prizadevajo, da bi združili vse radikale v enotno stranko. Staroradikalni odbor je take ponudbe odklonil, le g. dr. Laza Marković je privrženec te akcije in misli, da bi se moglo vse radikale združiti v JRZ. Dr. Laza Marković se ne udeležuje že dalj časa sej radikalnega odbora.

Posvetovanje opozicije

V petek in soboto preteklega tedna se je vršilo v Beogradu posvetovanje celokupne opozicije razen HSS. Sestanek se je vršil v stanovanju Miše Trifunovića. Od SDS so bili na konferenci Večeslav Vilder, Srdjan Budisavljević in Sava Kosanović, od JNS Jovo Banjanin, dr. Albert Kramer in Bogoljub Jevtić, od radikalov poleg Trifunovića še dr. Ninčić, od zemljoradnikov dr. Milan Gavrilović in dr. Cubrilović, od demokratov pa Milan Grol in Božidar Vlajić. Razpravljali so o političnih vprašanjih.

Narodni poslanec HSS profesor Čajković je obiskal v družbi Božidarja Vlajića Ljubo Davidovića.

Dr. Gavrilović, predsednik zemljoradnikov

Zemljoradniški klub je imel v petek 23. jun. sejo, o kateri je bilo izdano naslednje poročilo:

»Klub je zvest poslednji želji nepozabnega voditelja zemljoradniškega pokreta brata Jovana Jovanovića sklenil nadaljevati akcijo med ljudstvom pod vodstvom novega predsednika stranke dr. Milana Gavrilovića, ki je avtomatsko stopil na čelo pokreta za realizacijo zemljoradniških idealov. Nobena zapreka ne bo zadržala zemljoradniškega pokreta pri njegovem delu in v njegovi borbi.

Dr. Milan Stojadinović

predsednik JRZ, je še naprej prečmet vsakodnevni napadov časopisja JRZ in strankarskega čiščenja. Te dni se je vršil občni zbor beograjske okrajne organizacije JRZ, ki ji je načeloval dr. Milan Stojadinović. Delegati so ga soglasno odstavili in izvolili za predsednika trg. min. Jevrema Tomića.

Kako je s sporazumom

O sporazumu med Srbi in Hrvati se razširjajo najrazličnejše vesti. Tudi inozemske radio postaje so te dni poročale v svet, da je sporazum gotov, da je v tej zvezi pričakovati v kratkem važnih političnih dogodkov v Jugoslaviji.

Med te raznovrstne vesti je posegel sedaj »Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. VI. Mačka, ki je gotovo najbolj informiran o tej stvari in objavlja ugotovitve o teh vesteh:

»Nikakih konkretnih dejstev ni, iz katerih bi bilo mogoče sklepati, da bo nastopila nova vlada, ki bi izvajala srbsko-hrvatski sporazum. Gotovo je samo to, da HSS ne bo sodelovala v nobeni vladi, dokler ne bo sklenjen sporazum. Kar se pa tiče sporazuma samega, se more reči le to, da stoji vsa zadeva prav tam, kjer je stala 24. aprila, ko sta se po znanem komunikeju razšla dr. Maček in predsednik vlade Dragiša

**SCHICHTOV
RADION**

*varuje
perilo!*

Tudi brez mencanja in drgnjenja, če ga kuhate v raztopini Radiona, bo perilo bleščeče belo. Na ta način varujete tkanine, perilo bo bolj trpežno in Vas bo vedno znova razveseljevalo s svojo čudovito belino.

RADION BELINA!

Cvetković po razgovorih v Zagrebu. Prav tako so netočne vesti nekaterih tujih listov in radio postaj, da je sporazum že podpisan ali da bo v kratkem podpisan. S tem pa seveda ni rečeno, da do sporazuma med Hrvati in Srbi ne bo prišlo. Eno je verovati v sporazum, drugo pa je pisati in govoriti, da je sporazum že gotov, odnosno, da bo podpisan v nekaj dneh in da se bo kmalu pričelo z njegovim izvajanjem.

Devizni odbor

Finančni minister je s posebnim odlokom ustanovil razne odbore. Ti odbori so takole sestavljeni, kakor poroča »Slovenec«:

»Devizni odbor pri Narodni banki šteje pet članov, od teh ni niti enega Slovenca.

Uvozni komite šteje 8 članov, od teh en Slovenec.

Izvozni komite šteje 10 članov, od katerih ni noben Slovenec na takem položaju, kakor ga navaja odlok finančnega ministrstva.

Iz tujine

■ Ameriški državni izdatki v preteklem finančnem letu so znašali 9 milijard dolarjev ali v našem denarju okrog 486 milijard dinarjev. To so bili do sedaj največji izdatki Zedinjenih držav.

■ Število Nemcev. Po najnovejših podatkih šteje prebivalstvo povečane Nemčije 79,800.000 duš. Če k temu številu prištejejo še prebivalstvo češkomoravskega protektorata, dobimo število 86,600.000. Od tega je 39 milijonov moških in 41 milij. žensk. Na 1 kvadratni kilometer pride 131 ljudi.

■ Na zvezdo je hotel prileteti neki mlad angleški pilot. Nabavil si je v Londonu majhno letalo in mislil z njim dospeti na zvezdo Mars. Po kratkem letenju je padel v morje, kjer so ga k sreči rešili ribiči.

■ Vročina na Poljskem. Na Poljskem je vladala nekaj dni preteklega tedna strahovita vročina in je dosegla 45 stopinj. Vročino so spremljale silne nevihte, ki so zahtevale tudi več človeških žrtev in strela je zanesla številne požare. Nekje je tresčilo v cerkev sredi maše in je ubilo sedem oseb, 30 jih je pa ranilo.

Kaj se godi po svetu

Vprašanje Rusije

in njene odločitve v pogajanjih z Anglijo in Francijo je še vedno nerešeno. Doslej ruska vlada še ni pristala na angleško-francoske predloge, ker se ji zde nezadostni. Mnenja o spornih točkah so različna. Nekateri sodijo, da si hoče Rusija zagotoviti pomoč demokratičnih držav za primer spopada na Daljnem vzhodu, torej v obrambi proti Japoncem. Drugi trdijo, da gre pri pogajanjih prvenstveno za varnost baltičskih držav, ker da se Rusija boji nemškega napada skozi te države. Spet z druge strani trdijo, da Rusija namenoma zavrača pogajanja, ker se hkratu pogaja tudi z Nemčijo.

Vsekakor utegne imeti vsaka teh trditev nekaj resnice v sebi. Bržkone pa so Rusijo skušnje v svetovni vojni in v dolgotrajni diplomatski borbi v povojni dobi naučile previdnosti. Nobe na močna država se ne bo pogodbeno vezala, dokler ne ve, koliko in kakšne koristi ji prinašajo obveznosti iz teh pogodb. Zato mora Rusija s pogodbami prvenstveno zavarovati svojo nedotakljivost in braniti svojo varnost. Ako pa kdo hoče, da mu Rusija v primeru potrebe priskoči na pomoč, se bo moral bržkone zavezati v enakem obsegu tudi s svoje strani pomagati Rusiji, pa naj bi bila ta napadena ali ogrožena kjer koli.

Anglija in Turčija

Angleška diplomacija je bila zadnji teden zlasti delavna na bližnjem jugovzhodu. Ze v začetku maja je letos Turčija podpisala vojaško zvezo z Anglijo. Ta teden pa je Turčija po posredovanju in zaslugi angleške diplomacije sklenila novo zvezo v okviru angleškega sredozemskega načrta. Egiptski zunanji minister je namreč obiskal Turčijo. Pri tej priliki je bila podpisana tajna pogodba o sodelovanju obeh držav v primeru vojne. Vsaka s svoje strani bosta Egipt in Turčija nadzirali vmesno arabsko ozemlje in skrbeli za nedotakljivost Sueškega prekopa. Svoje delovanje bosta raztegnili tudi na Balkan in je v ta namen egiptski zunanji minister Jahia paša že odpotoval na Balkan, kjer bo stopil v stike z Romunijo, Jugoslavijo in Grčijo. Na ta način hoče Turčija organizirati obrambo vsega področja od Črnega morja do Egipta. Angliji bi pripadala pomorska obramba Sredozemlja, zaveznicam pa obramba na kopnem.

Odmev angleško-francosko-turške zveze

Zadnji petek so v Parizu zastopniki prizadetih držav podpisali pogodbo, s katero Francija odstopa Turčiji ozemlje pri Aleksandretti. Tur-

ška vlada bo sedaj v Aleksandretti izvedla obsežna javna dela. Pristanišče v Aleksandretti bo spremenjeno in izgrajeno v vojno luko, ker vidijo strokovnjaki prav tu najvažnejšo strateško točko med Dardanelami in Sueškim prekopom.

V Franciji je zunanji minister Bonnet v posebnem govoru pozdravil in naglasil važnost tega pakta.

V Italiji so nejevoljni in trdijo, da Francija ni prav ravnala, ko je odstopila Aleksandretto, ker je bilo to ozemlje pod mandatom. Med mandatarnimi državami je tudi Italija, ki ni bila pritegnjena k posvetom in pogajanjem o usodi Aleksandrette.

Tudi v Nemčiji sprejemajo novo zvezo s pikrimi opazkami, češ da so zapadne demokracije s tem ponovno kršile pogodbe, kar bo imelo za posledico spremembo njih odnosov do Italije, ki pomeni veliko silo v Sredozemlju.

Na Daljnem vzhodu

v primeru vojne prevzame poveljnik angleških sil vrhovno vodstvo nad vsemi francoskimi in angleškimi silami. Tako je bilo sklenjeno na konferenci vojaških poveljnikov v Singapurju. Konferenca je tudi razpravljala o obrambi petrolejskih polj na otoku Borneu.

Ljudsko štetje v Rusiji

Casopisje objavlja rezultate ljudskega štetja v Rusiji, ki ima po najnovejših službenih podatkih moskovske vlade 170 milijonov 500 tisoč prebivalcev, in sicer 81,6 milijonov moških in 88,88 milijonov žensk.

Pri zadnjem ljudskem štetju 1. 1926. so našli v Rusiji 147 milijonov prebivalcev. Prirastek znaša torej 15,9 odstotkov. V istem razdobju se je pomnožilo prebivalstvo Zedinjenih držav za 11 %, v Italiji za 9 %, v Nemčiji za 7 %, v Angliji za 5 % in v Franciji za dva in pol odstotka. Prebivalstvo Rusije se je pomnožilo za 23 in pol milijona duš, dočim je imela vsa ostala Evropa v istem času prirastek 32 milijonov ljudi.

Najbolj se je pomnožilo število prebivalcev v ruskih mestih. Skoro šestdeset milijonov Rusov živi danes v mestih, ki so imela 1. 1926. komaj 26 milijonov prebivalcev. L. 1926. so našli na deželi 120 milijonov duš, danes jih živi tam 144 milijonov in pol.

Mestno prebivalstvo tvori 32 % celokupnega ruskega ljudstva, kmetsko prebivalstvo pa nekaj nad 67 %. V zadnjih dvanajstih letih se je prebivalstvo Moskve podvojilo. Od dveh milijonov se je pomnožilo na štiri milijone ljudi. Leningrad je imel 1,7 milijona, danes ima 3,2 milijona prebivalcev.

V najnovejšem seznamu ruskih mest so štiri mesta, ki jih 1. 1926. še ni bilo na zemljevidu. Ta mesta so: Karaganda s 165 tisoč, Magnitogorsk s 145 tisoč, Stalinogorsk s 76 tisoč in Komsomolsk s 70 tisoč prebivalci. Pristanišče Murmansk in štiri druga mesta so od 1. 1926. narasla za desetkratno število prebivalstva, v osmih mestih se je število ljudi popetorilo.

Po velikosti je danes tretje največje mesto v Rusiji Kijev, ki šteje 846 tisoč prebivalcev. Nad pol milijona prebivalcev imajo mesta: Harkov, Baku, Gorki, Odesa, Taškent, Tiflis, Rostov na Donu in Dnjepetrovsk. Poleg tega ima Rusija 82 mest z nad 100 tisoč prebivalci, dočim je bilo 1. 1926. takšnih mest samo 31.

Rusija je imela 1. 1897. nekaj nad sto milijonov prebivalcev. Do 1. 1929. se je to prebivalstvo pomnožilo na 134 milijonov duš, danes pa ima nad 170 milijonov prebivalcev.

Val nove krize

V dobi od srede leta 1937. pa do srede leta 1938. je padla v Zedinjenih državah proizvodnja za 35 odstotkov, cene pa so se znižale za 9 točk.

Kljub temu je obrestna mera padla in so naložbe pri bankah ostale nespremenjene. Preko morja je prihajalo v Ameriko dovolj dotoka zlata. To je vlada izkoristila in pričela kupovati vrednostne papirje posameznih zveznih držav, hkratu pa so z zakonom zmanjšali višino rezervnih naložb zveznih državnih bank, tako da je bilo takoj na razpolago dovolj cenene kapitala. S temi in podobnimi ukrepi je bila kriza kmalu omiljena in v glavnem tudi premagana ter se je položaj izboljšal.

Anglije nova kriza ni tako močno prizadela, le cene so bile visoke in jih je vlada znižala na ta način, da je za 5 odstotkov znižala vrednost funta šterlinga.

Ker je vlada hkrati začela izvajati angleški oborožitveni načrt, kar je dalo veliko zaposlitve brezposelnim množicam.

V letu 1938./39. je angleška vlada povečala davke za 274 milijonov funtov šterlingov in najela posojil za 132 milijonov funtov šterlingov; v letu 1939./40. pa hoče dobiti 380 milijonov funtov šterlingov s posojili, 250 milijonov pa z novimi davki.

Zlasti značilno za način angleškega oboroževanja pa je dejstvo, da tam oboroževanje služi hkratu gospodarski obnovi države, dočim morajo druge države izvajati razna druga javna dela, ako hočejo preprečiti krizo.

Rusija se bori proti gospodarski krizi s povečanjem investicijskih del. V novi petletki, od leta 1938. do 1942. predvidevajo povečanje industrijske proizvodnje za 14 odstotkov na leto. Investirali bodo v ta namen okrog 112 milijard rubljev, od česar pojde samo za izdelovanje strojev 94 milijard, za industrijo življenjskih potrebščin pa kakih 18 milijard rubljev.

Vojna ali mir

Stalin v razgovoru s predsednikom Zveze ruskih komisarjev, Molotovom — Admiral Percy Noble, poveljnik angleškega brodomorja v Kitajskem morju — Japonski vojni minister general Itagaki — Poleg drugih že znanih diplomatov so to moške, ki imajo v rokah usodo vojne ali miru. V zadnjih letalskih napadih na tem področju s strani Japoncev se je pokazala velika premoč mongolskih letal, ki so pa seveda ruskega izvora. Saj je Mongolija pod ruskim protektoratom.

Na vsak način so to številke, o katerih realno govori samo sila, ki lahko gradi na bodočnost.

Kmetška mladina

Mogočna kmetško-mladinska manifestacija na Bločicah

Kako v letošnjem letu kmetška mladina manifestira in izraža svojo globoko socialno in nacionalno idejo in izraža svojo novo miselnost, tega mora biti resnično vesel vsakdo, komur je blagor svojega naroda pri sreč. Društvo kmetških fantov in deklet v Grahovem je priredilo v majhni vasi Bločice tako veliko in dostojanstveno manifestacijo, ki bo ostala vsem prisotnim še dolgo, dolgo v spominu.

Ob 3. uri popoldan je nastopila z odločnim korakom povorka z državno zastavo na čelu, ki so ji sledili konjeniki, potem zeleni prapor, godci, zastopniki zveze, okrožja in drugi funkcionarji. Za njimi sta nesli gospodinja in njena pomočnica južino. Osemnajst koscev tekmovalcev, krepkih fantov, pušeljci za klobukom, pa so izražali resničen ponos in samozavest našega mladega roda. Za kosci so korakale grabljice — cvetoča mladost, ki je otrsela s sebe suženjski značaj in stopa z dostojanstvom človeka v boljšo bodočnost. Za grabljicami so šli v povorki otroci in s svojimi mladimi grli pomagali klicati svobodi, mučeniku Gubcu, naši zemlji, na kateri živi slovenski rod, in vsej Jugoslaviji.

Tov. Ule je otvoril mladinsko zborovanje, pozdravil v prisrčnih besedah množico, ki je napolnila obsežno tekmovališče in dajala duška največjemu prazniku človeka, prazniku kmetškega dela, pozdravil je delegate Zveze tovariša Nemca, in okrožja tov. Korošca.

V odločnih in globoko segajočih besedah je nato spregovoril Zvezin tajnik tov. Ivan Nemeč. Rekel je, da novo pokolenje ne bo več služilo tujim izkoriščevalcem, niti hlapčevalo izkoriščevalcem narodnih sil. V tej težki dobi kmetška mladina z vso odločnostjo prevzema dediščino preteklosti, da povede ves narod k novemu in boljšemu življenju. Mi hočemo združiti ves naš narod, ki živi na zemlji, na naši zemlji — vse zaradi veličine našega rodu.

Prvo mesto je dosegel pri košnji tov. Ivan Primožič, prav krepko pa se je izkazala tudi tovarišica Malka Debevčeva, ki je med osemnajstimi tekmovalci dosegla deveto mesto.

Po končani tekmi so prijazni kraški griči sprejemali pesem mladih pokretašev, ki z vso odločnostjo stopajo novemu življenju nasproti.

Vače

Tekmo koscev, ki smo jo nameravali prirediti 25. junija, smo morali radi nepričakovanih ovir preložiti na praznik 29. junija. Spored je nespremenjen. Kmetški pokretaši in prijatelji slovenske vasi! Pokažite s svojo udeležbo na našem kmetškem prazniku svojo zavest! Pridite — vaška sloga naj živi!

Podhosta pri Toplicah

Tukajšnje Društvo kmetških fantov in deklet sklicuje 11. redni letni občni zbor pri tov. predsedniku Alojzu Bradaču v Podhosti št. 11 dne 9. julija 1939. ob 3. uri pop.

Novo mesto

V nedeljo, dne 18. t. m. je polagalo okrožje kmetških fantov in deklet na VIII. rednem občnem zboru obračun o delu v preteklem letu.

Občnega zbora so se udeležili številni delegati tovariških društev, ki so s svojo udeležbo dokazali, da se zavedajo dolžnosti, ki jih imajo do kmetško-mladinskega gibanja. Predsednik tov. Francè Potočar je obširno poročal o izvršenem delu v preteklem letu; prav tako tajnik tov. Petrič, blagajnik tov. Kobler in načelnik org. odseka tov. Udovič in načelnica ženskega odseka tov. Potočarjeva. Lansko leto je priredilo okrožje v Trebnjem lepo uspelo proslavo 20letnice Jugoslavije, pri kateri so sodelovala tudi ostala tovariška Društva kmetških fantov in deklet iz Dolenjske. V zimskem času je bil prirejen prosvetno-organizatoričen tečaj za fante, ki je bil prav lepo obiskan. Po posameznih društvih je bila izvršena revizija in se je pričelo z akcijo za ustanovitev novih in poživitev nedelujočih društev.

Občni zbor je poročila tov. funkcionarjev soglasno odobril in dal odboru razrešnico.

Za Zvezo kmetških fantov in deklet je poročal tajnik dr. Francè Hočevar, ki je v vzpodbudnih besedah pozival navzočne k vztrajnejšemu kulturnemu delu.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji novi odbor: Stanko Kobler, predsednik, Lojze Povše, podpredsednik, Anica Potočar, tajnica, Francè Potočar, blagajnik, Martin Medic, Alojzij Bradač, Alojzij Rajer, Ivan Hrovat, Francè Brule in Francka Testen, odbornici. Revizorja: Jože Vesel in Cvetko Zorko.

Sprejeti minimalni delovni načrt obsega: manifestacijsko prireditev, 1 poučen izlet, revizijo društev in prireditev posvetnega večera, če bo to mogoče.

V slogi in delu vstajamo!

Beričevo

Društvo kmetških fantov in deklet iz Beričevega priredi v nedeljo 2. julija v Beričevem vrtno veselico s pestrim sporedom, na kateri zaigra priljubljeni beriški trio. Vstopnina prost. Vabljeni!

Mirna peč

Društvo kmetških fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 16. julija tekmo oračev s kmetško mladinskim zborovanjem in kmetško veselico. Natančnejši spored bomo pravočasno javili.

*Žolni kamen
bo odstranjen
v najkrajšem
času!*

Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

Rajši več kakor premalo!

Bolje je, če je motor nekoliko močnejši! Ravno tako je pri kuhanju bele kave bolje, če vzamete več »Franck«, kakor pa premalo. Zato bo vaša bela kava okusnejša in lepše barve, kar sigurno vsakemu ugaja!

Franck

KAVNI PRIDATEK

Lačaves

V nedeljo dne 9. julija se bo vršila pri tov. Iveku Štamparju velika letna prireditev bolfenskega Društva kmetških fantov in deklet s **tekmo žanjic** in kolesarsko dirko. Zbirališče do 2. ure pri tov. Jošku Tomažiču na Vitanu, od koder bo šla povorka v Lačoves, kjer bo mladinsko zborovanje. Vabimo torej sosednja društva in prijatelje mladine, da nas obiščejo. Na svidenje!

Sv. Bolfenk pri Središču

Preteklo nedeljo je Društvo kmetških fantov in deklet priredilo izlet v Prekmurje, ki je prav dobro uspel, da si je neugodno vreme vplivalo, da udeležba ni bila številna. Ogledali smo si semenogojsko postajo v Beltincih, kmetijsko šolo v Rakičanu in vse prireditve v okviru prekmurskega tedna v Murski Soboti. I. Š.

Domžale

Pri nas je priredilo v nedeljo dne 18. t. m. tovariško Društvo kmetških fantov in deklet iz Šmartnega ob Savi lepo uspeli kmetško-mladinski praznik s tekmo koscev, ki je bila za našo okolico novost.

Ob pol 2. uri popoldne se je zbrala povorka, ki so jo sestavljali: kosci, grabljice, konjeniki in kolesarji. Povorka je ob 2. uri odšla z godbo, državno in zeleno zastavo na čelu na tekmovališče. Vmes pa se je prepevalo, vriskalo in vzklikalo vaški skupnosti, delu narodu in državi.

Po prihodu na tekmovalni prostor je pozdravil navzočo tisočglavo množico predsednik tov. Kačar. Za njim je govoril delegat Okrožja tov. Ivan Dovč, ki je poudaril pomen naših manifestacij. Predsednik Zveze kmetških fantov in deklet tov. Ivan Kronovšek je v temperamentnem govoru pozval kmetško ljudstvo, da naj obračuna z izživeljo tujo miselnostjo in naj koraka združeno pod zelenim praporjem lepši bodočnosti nasproti.

Sledila je tekma koscev, ki je bila predmet največjega zanimanja. Nato se je vršila ob zvokih godbe prijetna zabava; tekmovalci so prejeli primerne nagrade. Kmetško-mladinska manifestacija v Domžalah je voljo kmetške mladine po vaški skupnosti še bolj poglobila kot pa je bila dosedaj. V slogi in delu vstaja slovenska vas!

Vrhnika

Čeprav se že dalj časa nismo oglasili, vendar živahno delujemo. Prirejamo, kljub delu na polju, članske sestanke z debatnimi večeri. Dne 27. t. m. pa se udeleži našega debatnega večera tudi delegat Zveze kmetških fantov in deklet, ki

bo predaval o nalogah in bodočnosti kmetko-mladinskega gibanja.

Muhaber

Naše društvo priredi 9. julija tekmo žanjic. Natančnejši spored bomo objavili v prihodnji številki »Kmetškega lista«. Delu slava, delu čast! Pridite vsi!

Izlet na Donačko goro

Društva ptujskega in celjskega Okrožja kmet-skih fantov in deklet prirede v nedeljo 2. julija izlet na Donačko goro in v Rogaško Slatino. Se-stanek vseh skupin ob 9. uri na vrhu Donačke. Izlet bo ob lepem pa tudi manj ugodnem vre-menu nepreklicno 2. julija, v primeru dežja pa ta dan izlet odpade, ker je sledečo nedeljo na-povedano več društvenih prireditev. Vabimo vse tovariše in tovarišice, da se izleta v čim večjem številu udeležijo. Okrožje.

★

»Bajtarjeva hči.« To je igra v petih de-ja-njih, katero je zdramatizirala po Bitenčevi po-vesti, ki je pred leti izhajala v Grudi, tov. Ma-rija Severjeva iz Malih Lipljen pri Turjaku. Igra je zelo lepa, in jo priporočamo vsem Društvom kmet-skih fantov in deklet in njihovim dramatskim odsekom. Društva, katera žele igrati res lepo igro, katera prikazuje tragedijo mladega kmet-skega dekleta, naj sporoče tov. Mariji Se-verjevi, Male Lipljene št. 5, pošta Turjak, Do-lenjsko.

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo na ugodne
mesečne obroke — Rabljene stroje
vzamemo v račun, isti tudi po zelo
ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36

(nasproti Gospodarske zveze)

Iz naših krajev

× **Katolikov je v Jugoslaviji**, ki šteje okrog 15 milijonov ljudi, 5.854.315. V Sloveniji jih je 1.182.090. V vsej Jugoslaviji je 1975 kat. župnij, 4709 cerkva, 4258 kapelic, 167 moških samostanov, 479 ženskih samostanov, 19 škofov, 2246 duhovnikov, ki se pečajo z dušebrižništvom, 575 duhovnikov, ki so zaposleni v drugih pokli-cih. Redovnikov je 1168. V Jugoslaviji je 8 bo-goslovij, 11 cerkvenih gimnazij, 22 redovniških semenišč in 20 noviciatov. Redovnice imajo 74 srednjih in strokovnih in 90 ljudskih šol ter 147 otroških vrtcev.

× **Pravilnik o delavstvu državnih promet-nih ustanov** je podpisal pretekli teden minister g. dr. Mehmed Spaho.

× **Ljubljansko gledališče** je gostovalo tri dni v Trstu. Vse predstave so bile razprodane.

× **Zvišane cene pšenici**. Trgovinski minister je odredil, da se odkupuje pšenica po din 165—za 100 kg.

× **Na Sv. Ahacu pri Turjaku** bo tradicio-nalno cerkveno žegnanje v nedeljo dne 25. tega meseca.

× **Otrok utonil v luži**. Pred nekaj dnevi je utonila v luži poleg hiše hčerka posestnika Jo-žeta Škoka v Tomažji vasi pri Škocjanu. Vsa prizadevanja, da bi jo spravili nazaj k življenju so bila zaman. Starši, pazite na otroke zlasti sedaj ko povsod vode naraščajo.

× **Seдем mladih volkov** je ujel pri selu Polače blizu Knina kmet Filip Lazič. Sresko načelstvo mu je izplačalo kot nagrado za vsa-kega mladega volka 50 dinarjev.

× **Produkcija železne rude** v naši državi stalno raste. Večino železne rude izvažamo v Madžarsko. Doma porabimo in pretopimo v že-lezo komaj 10% železne rude.

× **Kongres Zveze mest Jugoslavije** je bil pretekli teden v Beogradu. Med drugimi sklepi o reformi socialne in finančne politike mest so delegati sklenili tudi predlog za spremembo za-kona o mestnih občinah v Jugoslaviji.

× **Patrona je eksplodirala** v roki 10letne-mu žagarjevemu sinčku Jakobu Zabukovcu iz Pugleda pri Starem trgu. Otrok je nekje našel staro patrono in tolkel po njej s kamnom. Pa-trona je eksplodirala in odtrgala fantku tri prste.

× **Egiptovska kuhinja**. V najstarejši zdrav-niški knjigi, ki jo poznamo in ki jo je napisal

neki egiptovski zdravnik pred 5000 leti, je po-svečen znaten odstavek cikoriji, ki so jo Egip-čani zelo cenili in jo redno uživali zavoljo redne prebave. Prednosti te blagodejne rastline uživa-mo mi danes v beli kavi s Pravim Franckom, katerega izdelujejo iz korenin domače, požlaht-njene cikorije.

× **Zelo ugoden prostor za trgovino in go-stilno pri kolodvoru v Višnji gori**. Poizvedbe pri Kmet-ski posojilnici v Ljubljani.

× **Nesreča tihotapev**. Trije tihotapci so po-skušali skrivaj priti iz Maribora čez mejo v Nemčijo. Skrili so se v vagon tovornega vlaka, na katerem so bili naloženi železniški pragi. Srečno so prispeli do kolodvora v Špilju. Tam so vagon odklopili in jih pričeli premikati. Zaradi močnega sunka so se pragovi podrli na skrite tihotapce in jih močno poškodovali. Eden je ostal na mestu mrtev, dva pa sta dobila hude poškodbe.

× **Brez zdravnika** je vas Bačina pri Vaš-varinu, ki šteje z okolico združne ambulance nad 12.000 prebivalcev. Sama vas bi prispevala za zdravnika 2500 din, povišek pa so vaščani zaprosili občino in banovino. Ker niso bili usli-šani, se ni prijel službe noben zdravnik in cel okoliš je ostal brez zdravnika še naprej.

× **Strela udarila v čredo ovac**. Med zadnjo nevihto, ki je divjala nad Slavonijo, je zunaj na planem blizu vasi Petrovec pasel svojo čre-do pastir Pavle Havk. Pastir je naglo zgnal čredo pod bližnje drevo. Kmalu nato pa je v tisto drevo udarila strela, ki j e eubila 14 jagnet ter 4 ovce.

× **Proslava na Kosovem**. Rdeči križ je pri-redil letoš na Vidov dan veliko proslavo 550-letnice Kosovske bitke, v kateri je padel srbski car Lazar, a tudi turški sultan Murat.

× **Država namerava zgraditi novo tovarno sladkorja**. Sedaj ima država dve taki tovarni in sicer eno na Čukarici pri Beogradu in drugo na Belju. Vse tovarne v Jugoslaviji morejo pro-ducirati 12.000 vagonov sladkorja. Doma se jih potroši okrog 9000. Vsled znižane trošarine je verjetno, da se bo potrošnja povečala.

× **Amerikanci v domovini**. Manjša skupina naših izseljencev je prispela pretekli teden iz Združenih držav v domovino. Na ljubljanskem kolodvoru so bili lepo sprejeti. Izseljenci so večinoma iz litijskega in logaškega okraja in so naseljeni v Clevelandu.

× **Glavo je odsekal** v neki vasi v Bosni Krsto Kečer svojemu sosedu Pero Gvozdeno-viču, ker mu ni hotel dati hčerke za ženo.

Iv. Nemec:

MOLK

Mrhe so potegnile, da je v vozu trdo zaškri-palo, Hitrec pa je samo obrnil oči.

»Mama vpraša, če bomo še danes vsejali proso,« je zavpil Joža za očetom, kar pa Hitrec ni hotel slišati.

»Nič ne pove, potem bo pa zopet vse narobe.«
»Mama, ali mi boš pomagala nakopati voz? Ne bom mogel sam.«

»Kdo ti je pa rekel, da ga moraš. Kolikor pač moreš, jaz pa tudi ne zmorem vsega.«

»Oče je rekel, da ga moram napolniti, ko se vrne.«

»Za pet ran, tudi nič ne vidi, kar ubil bi otroka! Počakaj, Joža, toliko, da zaveznem peč, pa ti bom pomagala! Telički vrži malo sena, dokler ne pride živina s pašel.«

»Ni senal«

»Poglej nad svinjski hlev, za telička bo še dovolj!«

Mica je hitro pristavila k tihemu ognju še dva lonca vode, vsula precej sir v skledo in narahlo priprla peč.

»Si položil teličku, Joža?«

»Sem.«

»No, zdaj pa bova skupaj zbasala!«

»Bikec noče sena, mama! Dal sem mu sveže trave; pa tudi trava se mu ne zdi, kar v jasli je skočil, da sem ga komaj spravil na tla.«

»Se bo že privadil, drugače pa bo šel.«

»Ne smemo ga prodati, mama, tako lep je!«

»Mislim, da bo za pleme. Zdaj pa le primi, Joža, in pusti bikca! Tu imaš vile, jaz bom s krampom.«

»Mica je zagnala kramp v gnoj, da je zamolklo zagrmelo in strgala kup mastnega blata in strohnele slame, napete mišice so kup za kupom dvigale na voz, topel trohneči vonj pa je grizel v nos in pospeševal vročino. Joži je lice postalo rdeče, drobno dečkovo truplo se je moško upiralo in dvigalo z vilami kupček za kupčkom mastnega gnoja.

Pri vsakem dvigu so se mu žile na licu grobo skrčile in napele, noge pa drhtele kot šibice na vodi.

»Ne smeš toliko naenkrat, Joža!«

»Malo se ne izplača, oče pa se bo kmalu vrnil.«

»Le manj naloži, bom že jaz, ti se ne smeš presiliti!«

Mica je z novo močjo zaganjala kramp v zbito gnojno gomilo, trgala kup za kupom in dvi-gala na voz.

»Privzdigni desko, Joža, če boš mogel!«

»Ne gre, čakaj, bom jaz!«

Joža pa je napol mlade sile in porinil desko kvišku, na drugih koncih je privzdignila Mica.

»Močan si, Joža, le priden bodi, da te bom lahko vesela. Pri težkem delu se ne smeš tako siliti, ker se lahko prevzdigneš!«

»Ne bom, saj sem močan!«

Za hlevom se je zaslišalo drdranje voza.

»Oče!«

»Saj sva naložila. Še preveč sva napravila!«

»Moje delo pa me tudi mora čakati!«

»Hoj!«

Konji so se ustavili precej daleč vstran od gnojnične jame, ki je Hitreca že pri pogledu nekje po hrbtu zapraskala.

Joža je stekel in pomagal očetu prepreči konje, Mica pa je še vrgla nekaj krampov in voz je bil naložen.

»Drugi voz boš moral sam nalagati; saj vidiš, da Joža ne more, jaz pa moram maslo napraviti.«

Cila je glasno zarežgetala in zakrila glas Mice.

»Drugi voz boš moral sam nakladati, ker moram maslo napraviti!«

»Hi, mrhe!« In voz je zaškripal.

»Nič ne pove, delo pa na vseh koncih za-ostaja. Zakaj ne pokličeš Mejovška, ki bi ti rad pomagal?«

× Vprašanje lekarn. V ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja proučujejo vprašanje poddržavljenja lekarn, da bi se s tem pocenila zdravila in nastavilo veliko število lekarniškega naraščaja.

× Konjske repe strižejo. Po raznih krajih ljubljanske okolice in školjeloškega okraja vdirajo tatovi v hleve in strižejo konjem repe. Orožništvo tatove pridno zasleduje.

× Utonil je v Savinji 11letni sin posestnika Logarja iz Savine pri Ljubnem. Šel se je kopat v Savinjo. Skočil je v vodo in tako nesrečno priletel z glavo v kamen, da se je onesvestil in izginil pod vodo.

× Prekmurski teden je obiskalo preko 20 tisoč ljudi in je vsa prireditev zelo dobro uspela.

× Vse one naročnike »Kmetškega lista«, ki so prejeli v zadnji številki položnice, prosimo, da se jih zanesljivo poslužijo in poravnajo pravočasno zaostalo naročnino, sicer bomo neljubo primorani zamudnikom ukiniti nadaljno pošiljanje »Kmetškega lista«.

× Odkup domače volne. Trgovinsko ministrstvo je uredilo odkup domače volne. Tekstilna industrija bo morala odkupiti 1 in pol milijona kg volne od naših kmetov na jugu.

× Bogato zapuščino so dobili člani dveh rodbin iz Bačke Topole. Na Madžarskem jim je umrl bogat sorodnik, ki ni imel ne žene, ne otrok. Zapustil je veleposestvo, ki meri več tisoč hektarov zemlje. Vse premoženje bodo podedovali sorodniki dveh revnih družin iz Bačke Topole.

× Zaposlenost. V Sloveniji je bilo zaposleno in priglasišeno Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev 103.760 ljudi. Povprečna dnevna zavarovana mezda za posameznega delavca je znašala 26'86 din, skupna dnevna zavarovana mezda pa 2,682.834 din.

× Senator dr. Grga Andjelinović se je mu-

Skrbite malo bolj za svoje zobe, odpravite nevarni zobni kamen!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

dil te dni v Bolgariji, kjer je bil sprejet od carja Borisa in predsednika vlade Kjuseivanova.

× Roparski umor pri Celju. Anton Ocvirk in njegova žena Rozalija sta imela v najemu gostilno pri levškem mostu v Medlogu. Oba sta postala žrtvi roparskega umora. Roparji so ponoči vdrli v njuno spalnico in ju z revolverji ubili. Roparji so prebrskali vso hišo in odnesli le 200 din. Policija in orožništvo je takoj pričelo zasledovati zločince in je že 20 osumljencev aretiranih. Upati je, da bodo pravi storilci prišli v roke oblastem in prejeli zasluženo kazen.

× Ponesrečil se je v Beogradu Slovenec Alojzij Kubeč. Hotel je stopiti na tramvaj, pa je padel pod kolesa. Umrl je na poškodbah.

× Velikih konjskih dirk na Krškem polju se bo udeležila letos velika večina najboljših dirkačev iz vse dravske banovine. Iz Zagreba pa se bo dirk na Krškem polju udeležila poleg privatnikov tudi kompletna Jahalna šola pod vodstvom kapetana Wolfa. Iz tega sledi, da bodo letošnje konjske dirke na Krškem polju prekosile po udeležbi vse dosedanje.

× Kupujte srečke loterije rejcev malih živali. Napredaj so v vseh ljubljanskih trafikah. Zrebanje nepreklicno 2. julija.

× Židovski duhovniki (rabini) na Poljskem so sklenili podariti poljski vladi sanitetno letalo, za katerega bodo zbrali 75.000 zlotov.

× Novi rektor ljubljanske univerze. Za novega rektorja je bil izvoljen profesor bogoslovne fakultete g. dr. Matija Slavič.

× Prebivalstvo Italije. Italijanski statistični urad objavlja, da znaša število prebivalcev Italije 31. maja 44.247.000. Na egejskem otočju je 140.848 Italijanov, v Libiji 848.610 in v tienčinski koncesiji 7.953. Italijanska Abesinija ima 10 milijonov prebivalcev, Albanija pa 1.037.856.

× Odbor za postavitve spomenika pisatelju dr. Ivanu Lahu, sporoča, da bo otvoritev izvršena 28. junija na pokopališču pri Sv. Križu. Spomenik predstavlja doprsni kip, vlit v bron na kamenitem podstavku.

× Karadjordjevi topovi. Pretekli petek se je na slovesen način izvršila v Beogradu predaja Karadjordjevih topov, ki jih je nemški kan-

LANZ
kosilni stroj

LANZ
obračevalec za seno

so stroji,
ki jih kmetovalec potrebuje

Na zalogi jih ima stalno

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI
NOVI TRG ŠT. 3

Za rodno grudo

(Dalje.)

»Ze mogoče,« je omenila hči Pavlina, ki se ji je nos od same radovednosti potegnil, »že mogoče. Vprašanje je le, kako kdo zna brati.«

Za take šale danes oče ni imel nobenega smisla. Ošnil je hčerko z osornim pogledom in je nato jel tako brskati po razoru, da je kazal ostalim hrbet. To je pomenilo: »Na ta način ne boste prav nič izvlekli iz mene.«

Nato so oni štirje zopet prišli za rovnice in začeli delati. Meta je siknila:

»Tega že ne morem več prenašati. Dan za dnem si bolj zakrknjen in pust. Človek gara zate, dokler se do kraja ne izgara, prijazne besede mu pa le ne privoščiš. Marsikdo bi sodil, da ti lete sami cekini iz ust, kadar spregovoriš.«

Na tak način je bilo že malo laglje govoriti z gospodarjem. Mož namreč ni polagal nobene važnosti na nežnost izražanja. Treba mu je bilo pokazati, da človek pričakuje njegove besede, da gleda k njemu kakor kmetške hiše proti cerkvenemu zvoniku. To ga je spravilo v dobro voljo.

»Le kar naprej robato,« je revsnil na Meto, se je malo odhrknil in nadaljeval:

»Sicer vsi skupaj ne zaslužite, da bi vam človek kaj povedal, kljub temu pa stopite sem in berite!«

Potegnil je pismo iz žepa in ga je ponudil sinu Hinku, ki je nekam z naporom razglašal

vsebino. Cital je tako, kakor je kopal. Ko je bil pri kraju, je najprej zavlada gluha tišina. Ko so se pa odločili za pomenek, so bili že razdeljeni na tri tabore. Oba otroka sta stala tesno drug poleg drugega. Njima nasproti se je postavila Meta, z viška naslonjena na svojo ravnico. Malo v stran je stal oče, kakor da se še ne more odločiti, s kom naj se zveže. Vse to se je zgodilo kakor po slepem naključju.

Hči je rekla: »To je veliko denarja! Sto deset tisoč dinarjev —.«

Sin je pritrdil: »Za ta denar bi se dalo drugje kupiti kaj boljšega —.«

»Kaj,« je razdraženo vzkliknila Meta, »kaj vama ta domačija ni več povšeči?«

»Le mirno kri,« jo je s svojim nizkim glasom prekinil gospodar, »vse to je treba pametno premisliti.«

»Meni ni treba nič premišljevat,« je odvrnila Meta, »tukaj sem rojena, tukaj hočem umreti.«

»Jaz pa nasprotno — nočem tukaj umreti!« se je zasmejala Pavlina. Čeprav je to skrbno prikrivala, jo je vendar mučilo hrepenenje po možu. Zato je koprnela iz hribovske samote med ljudi.

»Misliš, da je sramotno tukaj umreti?« je nekam mrko in stisnjeno odvrnil oče.

Medtem je dejal Hinko kakor sam zase: »Nikdar si ne bi bil mislil, da za to samotno puštinjo lahko dobimo toliko denarja. Za ta zne-

sek si kupimo lahko kmetijo že v kakem izletniškem kraju, celo kje ob jezeru —.«

V Meti je prekipelo:

»Taka nehvaležnost! Pustinja, samota! Ali ne jesta oba kruha, ki ga daje ta grunt? Krompir, bruske, jabolka, a? Midva, sem hotela reči: oče in jaz, sva vse svoje žive dni garala na teh tleh kakor črna živina. Vsaka zaplata zemlje je skrbno obdelana, vsak kot vestno izrabljen. V hlevu je polno lepe živine. In vse to naj bo sedaj prodano, pa ne samo prodano, ampak prav potopljeno! To se mi zdi pregrešno in bogokletno! Na vajino lahkomišno čevkanje bi najrajši odgovorila z zausnico!«

Ko je to bruhnila, se je stara devica vzbela na prste, da bi bila bolj visoka in odločna.

»Prav imaš, Meta,« je pomirjevalno menil gospodar, »a mlada imata tudi prav. Vsaka nit ima dva konca. Treba je pogledati, na katerem jo zgrabiš. Zdaj pa kar spet rovnice v roke. Z žlobudranjem njiva ne bo obdelana. Med delom pa vsi trije lahko premišlujete.«

Rovnice so se spet zganile, a ne več v taki slogi kakor poprej. Gospodar sam je delal kakor prej, samo nemara malo bolj zamišljeno. Meta je podvojila svojo vnetost in je bilo, kakor da ob vsakem zamahu zadene ob kamen. Mlada dva sta medtem delala ko v sanjah in je bilo bolj podoba, da se z grudami prsti igrata, kakor da jih drobijo. Čemu bi naj se neki napenjala, če pa bo kmalu vsa kmetija za vedno pod vodo?!

(Dalje.)

**Proti škodam na Vaši lastnini
in na Vašem življenju Vas za-
nesljivo zavaruje**

Telefon št. 21-76 in 22-76

„SLAVIJA“

**jugoslovanska zavarovalna banka d. d.
v Ljubljani**

Ekspoziture v Mariboru in Celju —
Podružnice v Beogradu, Zagrebu, Sa-
rajevu, Novem Sadu, Osijeku

Glavni sedež v Ljubljani,
Gospodarska ulica 12
Telefon št. 21-76 in 22-76

celar podaril Jugoslaviji ob priliki obiska kneza
namestnika v Berlinu.

× V Soliji je bila pretekli teden otvor-
jena razstava jugoslovanske knjige. Razstavo je
obiskal tudi kralj Boris.

× Velika gasilska tombola na Igu pri Ljub-
ljani se bo vršila v nedeljo dne 2. julija t. l.
Glavni dobitki so razstavljeni vsako nedeljo pred
cerkvi. Cena tablicam je samo 2 dinarja.

× Avtomobilska nesreča. V Slovenjgradu
je osebni avtomobil povozil ključavničarskega
vajenca Brišnika. Fant je ostal na mestu mrtve.
Prometne nesreče se vedno bolj množe in je
treba vsakogar na nevarnost opozoriti.

× Prijave za velike konjske dirke na Kr-
škem polju, ki se bodo vršile v nedeljo, dne
6. avgusta t. l., sprejema do 30. julija predsed-
nik »Jahalnega in dirkalnega društva« g. An-
ton Gliha, trgovec in posestnik v Krškem. Pri-
jave naj vsebujejo naslov gospodarja, rodovnik
in vse dosedaj dosežene sposobnosti posamez-
nega konja.

× Razpisane cestarske službe. Pri okrajnem
cestnem odboru v Ormožu je razpisana služba
banovinskega cestarja na cesti Ormož—Kamen-
ščak—Ljutomer—Gornja Radgona ter na cesti
Ivanjkovec—Radomerščak—Ljutomer. Pri cest-
nem odboru v Mariboru so razpisane tri take
službe na cestah Sv. Lenart—Ščavnica—Cmurek
—Malna—Sv. Jakob ter na cesti Slovenska Bi-
strica—Sv. Martin na Pohorju. Okrajni cestni
odbor v Šmarju pri Jelšah pa razpisuje cestar-
sko službo na cesti Mestinje—Prelaska—Župelo-
vec—Brežice. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23
in starejši od 30 let ter morajo izpolniti vse po-
goje uredbe o službenih razmerjih državnih ce-
starjev. Pravilno opremljene prošnje morajo

vložiti pri navedenih okrajnih cestnih odborih
najpozneje do 15. julija.

★

Slinavka in parkljevka v Sloveniji

Uradni izkaz o živalskih kužnih boleznih iz-
kazuje, da je slinavka in parkljevka razširjena
v sledečih okrajih:

Črnomelj: Obrh, Dragatuš, Knežina, Zapudje,
obč. Dragatuš; Metlika, obč. Metlika-mesto; Be-
reča vas, Radovica, obč. Metlika-okolica; Lešče,
obč. Radatoviči; Damelj, obč. Vinica; Drenovec
in Suhor, obč. Vinica; Nova Lipa, obč. Vinica.

Kamnik: Klanc, obč. Komenda; Potok, obč.
Komenda.

Kočevje: Kuželj, Laze, Puc, Štajer, obč. Fara.
Kranj: Kranj mesto; Britof, obč. Predoslje;
Predoslje, obč. Predoslje; Trboje, občina Smled-
nik; Trebačevo, Šenčur, Voklo, obč. Šenčur.

Laško: Brnica, Hrastnik, obč. Hrastnik-Dob;
Laško, občina ista; Gor. Rečica, Strmca, občina
Sv. Krištof.

Ljubljana okolica: Fužine, občina Dobrunje;
Dol, obč. Dol; Vinje, obč. Dolsko; Brezovica, obč.
Medvode; Zbilje, obč. Medvode; Dev. M. v Polju,
obč. Polje; Vel. Mlačjevo, obč. Slivnica-Zalna;
Zg. Slivnica in Pleše, obč. Šmarje pri Ljubljani;
Sp. Pirniče, obč. Šmartno pod Šmarno goro;
Brod, obč. St. Vid nad Ljubljano.

Ljubljana mesto: Moste, obč. Ljubljana; Po-
ljane, obč. Ljubljana.

Radovljica: Gozd, obč. Kranjska gora.
Šmarje pri Jelšah: Kozje, obč. Kozje; Nez-
biše, obč. Pristava; Pristava, obč. ista; Kunšperk,
obč. Sv. Peter pod Svetimi gorami; Sveti Peter
pod Svetimi gorami, obč. ista.

Okraj Škofja Loka: Stara Oselica, občina
Oselica.

Ruske rude

Bogastvo Urala. Ural je dolgo rusko po-
gorje, ki deli Azijo od Evrope. V tem gorovju
je odkrila posebna naučna komisija bogate vire
naravnega bogastva: 1 in pol milijarde ton naj-
boljše železne rude, 20 milijonov ton premoga,
18 milijonov ton bauxita za izdelovanje alumi-
nija, ki se zlasti rabi pri gradnji avijonov. Ra-
zen navedenih rudnin je tam velika količina
nikla, kobalta in drugih redkih kovin. Tako je
v okolici Sverdlovske ekspedicija odkrila kre-
menjak voljdaram. Raziskovanje Urala se na-
daljuje povsod in pričakujejo še nova odkritja
kovin.

Sejmi

2. julija: v Kočevski Reki, Rakičanah, St.
Gotardu, Petrovčah, St. Ilju pod Turjakom, Tin-
skem.

3. julija: v Novem mestu, Ormožu, Rajhen-
burgu, Murski Soboti.

4. julija: v Zireh, Dolnji Lendavi, Vuzešnici,
Črnomlju, Krškem, Ptuj, Ormožu, Vel. Gabru,
Vojniku.

5. julija: v Ljubljani, Mengšu, Celju, Ptuj,
Trbovljah, Sv. Lenartu nad Laškim.

6. julija: v Žužemberku, Mokronogu, Tur-
nišču.

7. julija: v Mariboru, Kapli.

8. julija: v Boštanj, Gradcu, Pišecah.

„Kmeti list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša
letno 30 din, polletno 15 din, za
inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim
vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefran-
kirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vra-
čamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in
uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon
inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmeti listi hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavi: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

**Daje kratko-
ročna posojila**

**Izvršuje
ostale denarne posle**

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časo-
pise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, riž,
ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlenske izdelke: pše-
nični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko,
koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno
krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Polj-
ske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in sla-
mo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfos-
fata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskale, ap-
nenega dušika, železnega sulfata itd.), cementa in
drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne Mo-
vacc, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.